

OASE

Omschrijving, doelen, werkwijze en resultaten programma OASE

OASE is een groepsarrangement voor basisscholen (zowel regulier als gespecialiseerd onderwijs) dat is ontwikkeld door Yulius. Vanaf 2015 wordt dit op diverse basisscholen uitgevoerd. De letters van OASE staan voor: vanuit Ontspanning Aandacht voor de Sociaal-Emotionele ontwikkeling van kinderen met hulpvragen binnen het basisonderwijs.
Het betreft niet geïndiceerde zorg, waardoor een verwijzing door huisarts of wijkteam niet nodig is. De school heeft zelf de regie, in overleg met de sociotherapeuten, met betrekking tot welke kinderen deelnemen aan het programma.

DOELGROEP

OASE is bedoeld voor kinderen die vanwege uiteenlopende redenen niet optimaal kunnen profiteren van het onderwijs. Hierbij kun je denken aan:

- Kinderen met emotieregulatieproblematiek;
- Kinderen met prikkelverwerkingsproblemen;
- Kinderen met sociale problemen;
- Kinderen die erg verlegen zijn;
- Kinderen die zich in zichzelf terugtrekken;
- Kinderen die niet om hulp durven te vragen etc.

Het kan dus zowel om internaliserend als externaliserend gedrag gaan. Over het algemeen gaan deze kinderen met minder plezier naar school en is er sprake van een verminderd zelfvertrouwen. Soms is er sprake van een diagnose die eerder gesteld is, zoals autisme, ADHD of hechtingsproblematiek.

DOELEN

Het algemene doel is dat kinderen weer beter kunnen profiteren van het onderwijsaanbod, met meer plezier naar school gaan, dat schooluitval of de inzet van zwaardere zorg wordt voorkomen of dat kinderen naar de juiste zorg worden toegeleid.
Voorbeelden van meer specifieke doelen, waar kinderen mee worden aangemeld zijn:

Doelen op het gebied van emotieregulatie;

- Gevoelens leren aangeven/uiten op een goede manier
- Gevoelens leren herkennen bij jezelf en de ander
- Bewustwording van hoe spanning oploopt in je lijf en hoe je hier op een goede manier een uitweg voor kunt vinden

Doelen op het gebied van sociale vaardigheden;

- Leren op een goede manier contact te leggen met andere kinderen
- Leren samenspelen en delen
- Leren op een goede manier conflicten met anderen op te lossen

Doelen op het gebied van prikkelverwerking:

- Leren hoe je kunt ontspannen, met stress om kunt gaan
- Overprikkeling bij jezelf leren herkennen
- Je eigen behoeftes (bijvoorbeeld rust) leren kennen en leren hoe je die aan kunt geven
- Leren wat je kunt doen en vragen als je overprikkeld raakt

Doelen op het gebied van zelfvertrouwen:

- Bewustwording van eigen kwaliteiten
- Leren omgaan met gevoelens van faalangst
- Leren aan te geven wat je wel en niet wilt
- Ruimte durven innemen in een groep
- Leren om hulp te vragen
- Leren dat het niet erg is om fouten te maken

VORM VAN HET AANBOD; FREQUENTIE, DUUR EN PERSONEEL

Leerlingen nemen in een vaste groep van gemiddeld vijf kinderen (op het regulier onderwijs) of vier kinderen (op het gespecialiseerd (basis)onderwijs) twee keer per week een uur deel aan het programma. Bij de indeling van de groepen wordt rekening gehouden met de leeftijd: groep 1 t/m 4 en groep 5 t/m 8.

De groepen worden begeleid door twee sociotherapeuten, die naast het aanbieden van het groepsprogramma ook contact onderhouden met het schoolteam en ouders/verzorgers. Een OASE-traject duurt gemiddeld 11 weken (met schoolvakanties eraf). Na een traject is indien geïndiceerd verlenging mogelijk. Dat betekent dat er per leerjaar op een school drie trajecten aangeboden kunnen worden.

Urenverdeling sociotherapeuten

Uitgaande van een aanbod van twee groepen kinderen per traject, zijn de sociotherapeuten beiden 2 dagdelen van 4 uur per week aanwezig op een school (8 uur per medewerker)

- 4 uur voor het groepsaanbod (per groep 2 maal per week een uur)
- 4 uur voor overige taken, zoals contacten/overdracht aan leerkrachten en ouders, observaties, voorbereiden van het programma, rapporteren, eindverslagen schrijven, onderlinge afstemming e.d

	Regulier onderwijs	Gespecialiseerd (basis) onderwijs
Groepsgrootte	5 kinderen	4 kinderen
Aantal groepen	2	2
Frequentie	2 keer per week 1 uur	2 keer per week 1 uur
Duur	11 weken	11 weken
Sociotherapeuten	2	2
Inzet totaal	0,44 fte per week	0,44 fte per week

AANMELDING EN START

Enkele weken voor de start van een ondersteuningstraject, bespreken de leerkrachten met de intern begeleider en/of orthopedagoog de kinderen door voor wie het programma een passend aanbod kan zijn. De kinderen worden vervolgens besproken met de sociotherapeuten.
Ouders/verzorgers worden ingelicht en wanneer zij toestemming geven, wordt er door de sociotherapeuten per kind een observatie gedaan in de klas en met de leerkracht gesproken over de hulpvraag.
Ouders/verzorgers en leerkrachten vullen een vragenlijst in rondom de hulpvraag en de sterke en kwetsbare kanten van het kind. Er vinden kennismakingsgesprekken plaats met ouders en er wordt kennisgemaakt met de kinderen voorafgaand aan een OASE-traject.

WERKWIJZE/METHODIEKEN

Bij OASE is de basis ontspanning. De eerste weken wordt ernaar gestreefd dat een kind zich veilig, vertrouwd en ontspannen voelt, doordat de begeleiders aansluiten bij behoeftes en interesses van kinderen. Kinderen kunnen kiezen uit verschillende materialen en activiteiten, waarbij er veel aandacht is voor sensopatisch spel en bewegen.
Kinderen worden uitgedaagd om mee te doen met diverse spelvormen en activiteiten, maar nooit gedwongen.
Als een kind zich voldoende veilig en vertrouwd voelt, zich wat vrijer durft te uiten en bewegen, kan er een gerichter aanbod plaatsvinden om aan doelen te werken.
De ervaring is dat leerlingen vanuit ontspanning beter in staat zijn om op zichzelf te reflecteren en nieuw gedrag uit te proberen. Het gerichtere aanbod vindt plaats middels spel- en werkvormen en gesprekjes in groepjes of individueel. Daarbij wordt aangesloten bij hulpvragen die kinderen laten zien middels hun gedrag of door wat ze vertellen.

Voorbeelden van werkvormen zijn:

- Rollenspellen of poppenspellen over diverse thema's (ruzie, pesten, boosheid, om hulp vragen, faalangst etc)
- Kinderen elkaar adviezen laten geven over lastige situaties. Herkenning en erkenning stimuleren.
- Kids' skills: een methode waarbij een kind zelf een doel kiest en nieuwe vaardigheden worden ingeoefend, onder andere door stil te staan bij succeservaringen.
- Een boekje of poster maken over jezelf en zo stilstaan bij wat bij je past of wat je goed kan (zelfbeeld verstevigen).
- Spelletjes met kaartjes met emoties om inzicht en emotieregulatie te vergroten.
- Mindmap maken met elkaar overeen thema's (pesten, eenzaamheid, angst, eten etc) als uitgangspunt voor een gesprek en bewustwording.
- Emotiemeter maken met een kind.
- Coachen van samenspelen (vergroten sociale vaardigheden) door tijdens en na het samenspel te bespreken wat er goed gaat, wat lastig is, wat onderliggende gevoelens van jezelf en de ander kunnen zijn. Aan de hand daarvan worden handvatten gegeven.
- Samen met een kind in gesprek gaan met de leerkracht over een probleem dat het kind in de klas ondervindt.
- Helpende gedachten inzetten.
- Samen op zoek gaan naar manieren om spanning te ontladen (bijvoorbeeld met behulp van kaartjes wiebelen en friemelen).
- Aan de hand van "teken-je-gesprek" voor- en nadelen inzichtelijk maken m.b.t. dilemma's en keuzes.

De ervaring leert dat het van belang is dat er naast de gerichte activiteiten genoeg ruimte blijft voor ontspanning en ontlading en dat kinderen vooral met plezier blijven komen. Gebleken is dat kinderen dan meer gemotiveerd zijn voor doelgericht werken en beter tot leren komen. Verder is er veel aandacht voor de kwaliteiten van kinderen en wat er goed gaat. Kinderen worden in hun kracht gezet. Er wordt veel nadruk gelegd op dat je goed bent zoals je bent, dat je allemaal anders mag zijn en dat iedereen iets te leren heeft en dat fouten mag en erbij hoort.

AFRONDING: EVALUATIE EN OVERDRACHT NAAR DE KLAS EN DE THUISSITUATIE

Inzichten die in OASE worden opgedaan, worden tijdens een evaluatiegesprek enkele weken voor het einde van een ondersteuningstraject geëvalueerd in een gesprek met ouders/verzorgers, leerkrachten en indien gewenst de intern begeleider. De ontwikkeling van het kind, inzichten en adviezen en voor de klas en thuis worden besproken en welke aandachtspunten er nog zijn om het ondersteuningstraject goed af te ronden. Ook wordt een inschatting gemaakt met betrekking tot afronding van het aanbod of verlenging en de doelen hierbij.
Na afronding van het ondersteuningstraject ontvangen ouders, leerkrachten en de intern begeleider/orthopedagoog een verslag met betrekking tot de ontwikkeling van de leerling, helpende interventies en aandachtspunten en adviezen.

Naast het vaste evaluatie-moment is het mogelijk om gedurende het traject contact te hebben naar aanleiding van vragen of met betrekking tot het delen van inzichten middels e-mail, telefonisch contact of een ingepland gesprek. Hierbij is het gewenst dat zowel de leerkracht als ouders betrokken worden.

Resultaten/ervaringen

Bij vrijwel alle kinderen wordt aan het eind van het traject in de evaluatiegesprekken met ouders en leerkrachten en met de kinderen zelf geconstateerd dat er stappen zijn gezet op het gebied van het sociaal-emotionele welbevinden. Hierdoor kunnen kinderen op een meer positieve manier in de klas aanwezig zijn en beter openstaan voor het onderwijsaanbod. Voorbeelden die genoemd worden:

- Preventieve werking m.b.t. de inzet van zwaardere vormen van hulpverlening.
- Enkele malen dreigde schooluitval en is dit door de inzet van OASE voorkomen.
- Leerlingen kunnen beter omgaan met stress door te delen wat hen dwars zit.
- Om hulp vragen lukt beter.
- Samen spelen en overleggen lukt beter.
- Leerlingen zijn zich er meer van bewust wanneer ze een vol hoofd krijgen en geven vaker op tijd in de klas aan wanneer ze een rust- of ontladingsmoment nodig hebben (bijvoorbeeld in overleg met de leerkracht een rondje op het plein lopen).
- Kinderen reageren opgelucht als ze ervaren dat ze niet de enige zijn die ergens mee worstelt.
- Kinderen worden zich meer bewust van wat er wel goed gaat, waardoor ze minder negatief over zichzelf gaan denken.

- Kinderen die moeite hebben zich te uiten durven met behulp van een emotiemeter aan de leerkracht te laten zien hoe ze zich voelen.
- Gevoelens worden op een meer acceptabele manier geuit, met woorden in plaats van fysiek. Zowel ouders als leerkrachten benoemen dit.
- Kinderen leren en ervaren dat ze op school kunnen ontspannen.
- Er wordt met meer plezier naar school gegaan, ouders zien minder weerstand
- Leerkrachten geven regelmatig aan dat ze meer rust zien bij een kind in de klas.
- Meer acceptatie met betrekking tot het maken van foutjes.
- Met behulp van hulpmiddelen in de klas wordt onrust beter gekanaliseerd, bijvoorbeeld door gebruik te maken van een fietsband om de tafelpoten, waar tegenaan je je voeten kunt bewegen of met behulp van iets om mee te wriemelen.
- Meer inzicht bij de leerkracht in wat het kind nodig heeft.

Geconcludeerd kan worden dat OASE op scholen bijdraagt aan het beter kunnen profiteren van leerlingen van het aangeboden onderwijs en dat het een preventieve werking heeft met betrekking tot schooluitval en eventuele inzet van zwaardere zorg.

Over het algemeen wordt ervaren dat OASE binnen de school een aanvulling is op de aanwezige zorgstructuur. De sociotherapeuten hebben tijd en ruimte voor de leerlingen, waar leerkrachten zich zorgen over maken. Doordat zij een vast gezicht in de school zijn, wordt het voor leerkrachten gemakkelijker om even binnen te lopen met een vraag. Eén middag per week zijn de sociotherapeuten na schooltijd beschikbaar om samen na te denken over wat een OASE-leerling in de klas verder nog aan ondersteuning kan gebruiken, maar dit kan ook tussen de groepjes door of even bij het ophalen of terugbrengen, als hier ruimte voor is.
OASE draagt door de observaties van en het ondersteuningsaanbod aan leerlingen bij aan een beter inzicht bij ouders en leerkrachten in het welbevinden, functioneren en hulpvragen van kinderen. Zo nodig wordt ook meegedacht over aanvullende vormen van hulp of onderzoek die passend kunnen zijn. Voor de intern begeleiders/orthopedagogen kunnen de sociotherapeuten een klankbord zijn bij het bespreken van zorgleerlingen die OASE volgen.
Daarnaast is er de mogelijkheid om mee te denken over andere leerlingen, die nog niet het OASE-programma volgen.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met de teammanager Zorg en Onderwijs.

Informatie en aanmelden
Yulius is bereikbaar op telefoonnummer 088 40 50 600.

Om je aan te melden kun je het nummer van de afdeling Aanmelding & Informatie bellen: 088 40 51 111 (ma t/m vr 9.00u-17.00u).

Dit is een uitgave van Yulius.
14-10-2024

Samen het verschil.
Luisteren. Doen. Ontplooien.

Yulius

Samen het verschil
yulius.nl